

Actualisatie Groot Onderhoud buitenruimte 2016 - 2019

Programma en kostenraming voor het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen en de buitenruimte.

Gemeente Leusden, afdeling Dienstverlening
Groot onderhoud 2016 – 2019
Versie: november 2016
Verseon:

INHOUD

Pagina

Hoofdstuk 1: Inleiding	3
Hoofdstuk 2: Periode 2016 – 2019	4
Hoofdstuk 3: Toelichting per discipline	5
Hoofdstuk 4: Financiële paragraaf	15

Bijlage:

1. Onderhoudsbudgetten 2016-2019 per discipline

HOOFDSTUK 1: INLEIDING

Dit rapport geeft een onderbouwing van de ramingen voor het groot onderhoud van de gebouwen en de buitenruimte voor de periode 2016 – 2019. Daarnaast geeft de rapportage een financiële doorkijk voor de komende 12 jaar.

Deze rapportage gaat met name over het onderhoud van de kapitaalgoederen te weten:

- wegen;
- gebouwen;
- wegebouwkundige kunstwerken;
- groen;
- speelvoorzieningen;
- verkeersregelinstallaties;
- buitensportaccommodaties;
- stedelijk water.

De cijfers zijn tot stand gekomen op basis van inspecties, vaktechnische beoordelingen, combinaties van werken (integraal) en met behulp van het geautomatiseerde beheersysteem. Door een clustering van onderhoudsmaatregelen en locaties, afstemming met de diverse beheerdisciplines en de planning van ontwikkeling zoals nieuwbouw van wijken en inbreidingslocaties is de definitieve planning ontstaan zoals in deze rapportage is opgenomen.

Het onderdeel wegen maakt een aanzienlijk deel uit van het totaal benodigde budget voor het in stand houden van de voorzieningen in de buitenruimte. De actualisatie van met name dit onderdeel heeft de afgelopen tijd veel tijd gevraagd om tot een goed afgewogen advies te komen.

In een volgende rapportage worden ook de openbare verlichting en de afvalcontainers (de ondergrondse voorzieningen) meegenomen. Op dit moment wordt er gewerkt aan een uitvoeringplan voor de openbare verlichting. Medio 2017 geeft dit plan duidelijkheid over de planning van de financiën om e.e.a. in stand te houden. In het kader van het nieuwe inzamelen wordt er in de loop van 2017 uitvoering gegeven aan het plaatsen van ondergrondse afvalcontainers en komt ook hiervoor een financiële planning.

HOOFDSTUK 2: PERIODE 2016 - 2019

Tot de dag van vandaag is het uitgangspunt voor het kwaliteitsniveau groot onderhoud (de buitenruimte) kwaliteitsniveau B ('basis')

De uitwerking van de taakstelling heeft in deze rapportage voor het grootste deel nog geen invloed op het kwaliteitsniveau. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het dagelijks onderhoud van de buitenruimte sinds 2015 op niveau C wordt gehouden. Dit heeft vooral op de lagere heester beplanting een negatieve invloed. In deze beplanting ontstaat zodevorming waardoor dit soort vakken in feite verloren gaan. In november 2016 heeft de raad besloten om deels het niveau C voor het dagelijks onderhoud los te laten en structureel extra geld beschikbaar gesteld om te streven naar niveau B. Daarnaast is er incidenteel geld beschikbaar gesteld om die vakken die ten onder zijn gegaan als gevolg van het niveau C te herstellen of om te vormen. Hiermee wordt voorkomen dat we aan kapitaalvernietiging doen.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de ramingen per jaar per discipline voor de periode 2016 – 2019, gebaseerd op het prijspeil 2016.

Alle bedragen zijn exclusief VAT en areaaluitbreiding. Ook exclusief BTW, met uitzondering van de ramingen voor gebouwenbeheer. Hier is de aftrek van BTW afhankelijk van het type gebouw en gebruik en zijn de bedragen zo nodig gecorrigeerd met de kostprijsverhogende factor.

	2016	2017	2018	2019
Wegen	€ 1.878.500	€ 2.575.000	€ 2.325.000	€ 1.880.000
Elementen Kunstwerken	€ 104.785	€ 423.697	€ 214.757	€ 127.994
Elementen VRI's	€ 144.072	€ 90.600	€ 124.020	€ 90.600
Gebouwen	€ 378.000	€ 909.957	€ 360.240	€ 258.570
Zwembad de Octopus	€ 204.690	€ 2.496.892	€ 79.498	€ 498.441
Water	€ 35.000	€ 30.000	€ 102.500	€ 30.000
Groen	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Speelvoorzieningen	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Buitensportaccommodaties	€ 170.648	€ 50.266	€ 255.617	€ 11.050
Totaal	€ 3.095.694	€ 6.756.412	€ 3.641.631	€ 3.076.655

In de volgende hoofdstukken wordt een nadere toelichting gegeven op de bedragen van de verschillende disciplines.

HOOFDSTUK 3: TOELICHTING PER DISCIPLINE

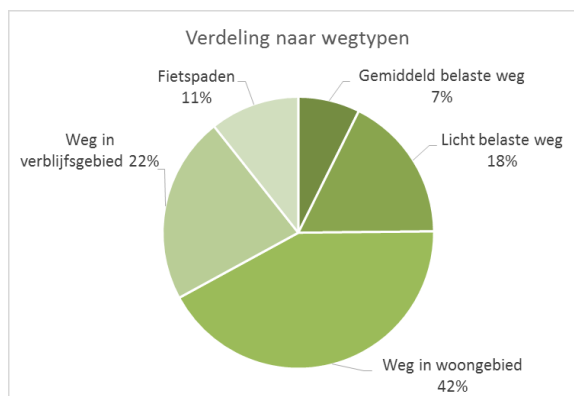
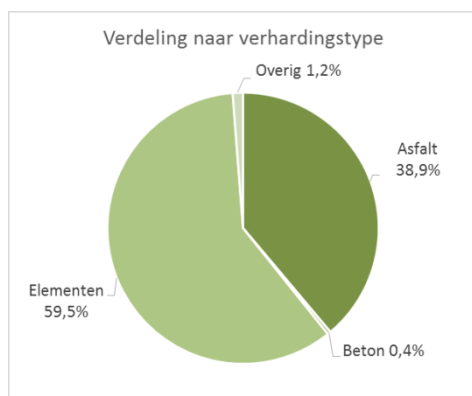
3.1 Wegen

Kengetallen

De gemeente Leusden heeft circa 1,6 miljoen m² verhardingen in beheer. Het areaal bestaat voornamelijk uit elementenverhardingen (circa 60%) en asfaltverhardingen (circa 39%). Het huidige areaal kenmerkt zich door een relatief grote hoeveelheid elementenverharding, wat overeenkomt met het landelijke beeld van gemeenten in Nederland.

Het gemeentelijke wegennet wordt op basis van belasting (aslast en intensiteit van het gebruik) onderverdeeld in wegtypen.

Verdeling van het areaal gemeente Leusden

Tabel areaalverdeling

	Asfalt	Beton	Elementen	Overig	Totaal
Gemiddeld belaste weg	118.155	0	149	0	118.305
Licht belaste weg	262.803	73	18.391	0	281.267
Weg in woongebied	71.437	4.976	602.379	0	678.793
Weg in verblijfsgebied	16.570	158	321.693	19.735	358.156
Fietspaden	156.186	984	14.330	111	171.611
Eindtotaal	625.152	6.191	956.943	19.846	1.608.131

Kwaliteitsniveau/ambities

De huidige kwaliteit van het wegareaal in Leusden is op een tweetal wijzen bepaald. In eerste instantie is de visuele kwaliteit beschouwd conform de CROW inspectiemethodiek en aanvullend is voor de doorgaande asfaltwegen een tweede analyse uitgevoerd. Hierbij is niet alleen gekeken naar de visuele staat van de verharding, maar tevens naar de draagkracht van het asfalt en de fundering (door deflectiemetingen), de ernst van schades (door schadeboringen) en de opbouw van de wegconstructie (door constructieboringen).

Op lange termijn worden de onderhoudskosten van de wegen geraamd op ongeveer € 1.850.000, dit is in lijn met in het verleden uitgevoerde onderzoeken van Haskoning en Oranjewoud.

Het ambitieniveau is om de wegen in Leusden te onderhouden op basis niveau. Dit geldt voor het grootste deel van het te beheren areaal. Een klein deel van de elementen verharding wordt op C niveau onderhouden. Onder groot onderhoud wordt ook verstaan de zogenoemde rehabilitatie ofwel het moment dat de weg aan totale vervanging toe is.

Ontwikkelingen

Een ontwikkeling die we hanteren is dat we op een aantal buitenwegen zogenoemde slijtlagen gaan aanbrengen. Op deze wijze kunnen we de levensduur van het wegdek verlengen hetgeen een besparing oplevert.

Onderhoudsbudgetten 2016-2019

Uitgaven	2016	2017	2018	2019
Wegen	€ 1.878.500	€ 2.575.000	€ 2.325.000	€ 1.880.000

In 2017 en 2018 liggen de uitgaven hoger dan gemiddeld. Deels heeft dit te maken met het vervroegd investeren ten behoeve van de Hessenweg, deels met uitgestelde investeringen aan de Hamersveldseweg Zuid.

3.2 Wegenbouwkundige kunstwerken

Kengetallen

Het inspecteren van de wegenbouwkundige kunstwerken is een leidraad om groot onderhoud te plannen en uit te voeren. Deze inspecties worden uitgevoerd door een extern bureau die daarin is gespecialiseerd.

In Leusden hebben we de volgende wegenbouwkundige kunstwerken:

- betonnen bruggen, 28 stuks;
- houten bruggen, 58 stuks;
- grond kerende constructies, 41 stuks;
- steigers, 7 stuks;
- duikerbruggen, 4 stuks;
- duikers, 4 stuks;
- geluidwerende constructies, 9 stuks;
- tunnels, 3 stuks;
- parkeergarages, 2 stuks.

Kwaliteitsniveau/ambities

De genoemde bedragen gaan uit van het in stand houden (inclusief vervanging) van de huidige voorzieningen op basis niveau. Op dit moment speelt nog de vraag of we een duurzaamheid slag gaan maken voor de kunstwerken. Op het moment dat we het beleid op dit gebied gaan aanpassen komen we terug met een voorstel met de financiële uitkomsten.

Ten opzichte van de vorige rapportage uit 2012 is het overzicht van de kunstwerken nu compleet doordat we nu ook hebben meegenomen tunnels, parkeerdekken, geluidwerende constructies etc.

Ontwikkelingen

In 2015 hebben we als pilot drie bruggen vervangen door duurzame bruggen. De kosten daarvan vielen binnen het budget.

In 2017 moeten 7 bruggen vervangen worden waarbij de gedachte is om drie bruggen te verwijderen (dit moet nog gecommuniceerd worden met de woonomgeving). De kosten voor het verwijderen vallen lager uit dan het vervangen van deze bruggen. Het geld wat overblijft kunnen wij gebruiken voor de overige 4 bruggen om deze duurzaam te vervangen.. Enkele meer grootschalige vervangingen (parkeerdekken) vallen buiten de doorrekenperiode.

Onderhoudsbudgetten 2016-2019

Uitgaven	2016	2017	2018	2019
Elementen Kunstwerken	€ 104.785	€ 423.697	€ 214.757	€ 127.994

Ten opzichte van de voorgaande doorrekening zijn meerdere type kunstwerken meegenomen, niet alleen de bruggen In 2017 liggen de kosten hoger omdat er in dit jaar de genoemde 7 bruggen vervangen moeten worden.

3.3 Verkeersregelininstallaties (VRI's)

Kengetallen

In totaal kent Leusden 22 VRI's verspreid over de gemeente inclusief de slagboom busbaan Tabaksteeg en de dynamische afsluiting van de Tabaksteeg.

Kwaliteitsniveau/ambities

Het kwaliteitsniveau is qua beeld basis, ten aanzien van de werking van de VRI's wordt gewerkt met een responsetijd waarbinnen een storing verholpen moet zijn. De responstijd is afhankelijk van de locatie zeg maar de belangrijkheid van de locatie. De Randweg is belangrijker dan de locatie Plesmanstraat/Fokkerstraat.

Ontwikkelingen

In samenwerking met Amersfoort en de provincie gaan we een aanbesteding doen voor het beheer en onderhoud van de VRI's. Medio 2017 wordt dit afgerond en komen we met nieuwe cijfers. Daarnaast wordt er gekeken naar het aantal VRI's in Leusden en in hoeverre deze vanuit verkeersveiligheid echt functioneel zijn. De komende periode gaan we daarvoor proeven uitvoeren

Onderhoudsbudgetten 2016-2019

Uitgaven	2016	2017	2018	2019
Elementen VRI's	€ 144.072	€ 90.600	€ 124.020	€ 90.600

3.4 Gebouwen

Kengetallen

De actuele stand van zaken van de panden die de gemeente Leusden in eigendom en beheer heeft is als volgt. Hierbij is een onderscheid gemaakt in 4 typologieën: algemeen gebruik, cultuur en sociaal-cultureel, binnensport en overige verhuur. De gebouwen voor onderwijs zijn niet meegenomen in de rapportage evenals gebouwen die wij tijdelijk in beheer hebben zoals de Biezenkamp.

Algemeen gebruik:

- Toren Oud Leusden (monument; circa 1300)
- Gemeentehuis (1982)
- Brandweerkazerne Leusden Centrum (1992)
- Milieustraat (2000)

Cultureel en sociaal-cultureel:

- Bibliotheek Leusden Centrum (1878 en 1988)
- De Moespot (1912)
- De Til (1930)
- 't Binnenhuys (1973)
- Kunstgebouw (voormalige muziekschool) (1988)
- De IJsbreker (1993)
- De Tuin (1997)

Binnensport:

- Sportzaal De Meent (1973)
- Gymzaal Lijsterbeslaan (1975)
- Gymzaal Berkelwijk (1978)
- Sporthal / activiteitencentrum De Korf (1981)
- Sportzaal Achterveld (1986)

Vanaf 2017:

- Gymzaal MFC Atria (2017)
- Gymzaal MFC Atlas (2017)

Verhuur overig:

- Aula begraafplaats Oud Leusden Vlooswijkseweg 2 (kerkgenootschap)
- Hamersveldseweg 105 (De Groene Belevens; gedeeltelijk)
- Hamersveldseweg 107 (De Groene Belevens)
- Rozengarde 22/22a/22b; v/h WipWap (vanaf september 2016: biljartvereniging, wijkfysio, dagbesteding)
- Walter van Amersfoortstraat 52/54; v/h bibliotheek Achterveld (zorgmiddelen; vanaf 2017: broedplaats voor maatschappelijke initiatieven)
- De Komenij 14; Hamershof (Wereldwinkel Leusden)
- Agnietenhove 51a (kinderopvang De Leus)
- Berkelwijk 35a; nevenruimtes gymzaal (PostNL)

De afgelopen jaren is de omvang van de vastgoedportefeuille geleidelijk afgenomen. In de voorziening groot onderhoud worden de benodigde onderhoudsbedragen voor de gemeentelijke gebouwen en het zwembad separaat aangegeven.

Kwaliteitsniveau/ambities

De huidige Meer Jaren Onderhoudsplanung / begroting (MJOP) van de gebouwen is opgesteld op basis van de Nederlandse norm NEN 2767. Dit is een norm welke voorschrijft hoe de conditie van de verschillende bouwdelen (en installatiedelen) gemeten kunnen worden. De norm kent 6 conditie niveaus: vanaf nieuwbouw met een C=1 Uitstekend tot C=6 Zeer slecht. Wat er niet onder valt is het vervangen van gebouwen, het is alleen het in stand houden van het huidige areaal.

De MJOP bestaat uit drie delen: een inventarisatie / beschrijving van de aanwezige bouwdelen, de onderhoudsmaatregel met een bedrag (landelijke bedragen) en het planjaar.

De onderhoudsmaatregel is gebaseerd op het beschreven bouwdeel. Verduurzaming of functionele veranderingen worden niet meegenomen in de MJOP.

Het planjaar is gebaseerd op de technische levensduur van het bouwdeel.

De MJOP is een 'algemene' planning. Want uitvoering is pas aan de orde als er noodzaak is. Dit op basis van veiligheid, functionaliteit of mogelijke vervolg schade.

Elk jaar wordt de MJOP bijgewerkt met hetgeen er uitgevoerd is. Hiermee blijft inzichtelijk wanneer te verwachten werkzaamheden vanuit de planning wel of niet zijn uitgevoerd en of die werkzaamheden naar een ander jaar zijn verschoven. Op deze wijze blijft er overzicht over de te verwachten financiële middelen voor de toekomst.

Incidenteel kunnen er dus bouwdelen zijn, welke een matige conditie hebben, maar in zijn algemeenheid is de ambitie het conditieniveau 3 'redelijk'.

De laatste inspectie is van begin 2014 en was gekoppeld aan het prestatiecontract met Bloemendal en Croon. De volgende zal plaatsvinden bij de afloop van het huidige contract of bij aangaan van een nieuw contract. De contractperiode loopt af per eind 2017. Bij het aangaan van een nieuw contract is het goed om weer een nulmeting te hebben.

Ontwikkelingen

De bouw van een nieuwe Sporthal Burgemeester Buiningpark en de bouw van het nieuwe gemeentehuis starten in 2017 en zijn reeds verwerkt in de planning en bijbehorende onderhoudsramingen.

Onderhoudsbudgetten 2016-2019

Uitgaven	2016	2017	2018	2019
Gebouwen	€ 378.000	€ 909.957	€ 360.240	€ 258.570

De uitgaven voor 2017 liggen aanzienlijk hoger dan de andere jaren als gevolg van de aanpassingen t.b.v. de sporthal de Korf en de sportzaal in Achterveld. Tevens worden er onderhoudswerkzaamheden geraamd voor het voormalige bibliotheekpand in Achterveld (W.v.Amersfoortstraat 54) en de brandweerkazerne in Leusden.

3.5 Zwembad de Octopus

In het onderhoudsfonds worden de benodigde reserveringen voor het zwembad separaat aangegeven.

De huidige meer jaren onderhoud-planning / begroting (MJOP of MJOB) is net als die van de gebouwen opgesteld op basis van de Nederlandse norm NEN 2767. Voor het zwembad wordt ook conditie van 3 gehanteerd (net als bij zowel de gemeentelijke gebouwen).

Met SRO is vastgelegd dat elk drie jaar er een doorlichting plaatsvindt door een onafhankelijke partij.

Ontwikkelingen

Eerder heeft de Raad een aanvullend krediet beschikbaar gesteld voor vervanging van de glijbaantoren en voor de waterfilterinstallatie; vervanging één op één was namelijk niet mogelijk. Ten behoeve van de nieuwe waterfilterinstallatie wordt een nieuwe ruimte / onderkomen gerealiseerd.

Onderhoudsbudgetten 2016-2019

Uitgaven	2016	2017	2018	2019
Zwembad de Octopus	€ 204.690	€ 2.496.892	€ 79.498	€ 498.441

Doordat door de werkzaamheden aan de waterfilterinstallatie, sluiting van het zwembad noodzakelijk is, is er een 'renovatieplan' opgesteld. Hierbij zijn die onderhoudsmaatregelen betrokken, waarvan de uitvoering ervan eenvoudiger wordt en welke anders het gebruik zouden verstoren.

3.6 Stedelijk water

Kengetallen

Leusden kent diverse watergangen en vijvers en andere elementen die we onder de noemer waterbeheer plaatsen.

- Watergangen;
- Beschoeiingen;
- Duikers;
- Poldergemalen
- Stuwen;

Kwaliteitsniveau/ambities

Jaarlijks wordt klein baggerwerk uitgevoerd waarbij kleine watergangen worden uitgediept, vergraven of anderzijds. Dat soort klussen komt jaarlijks langs en is niet altijd voorzien dus ook niet opgenomen in de reguliere onderhoudsbestekken. De kosten voor de baggerprogramma's zijn afgeleid vanuit vigerende baggerplanningen en normeringen.

Ontwikkelingen

Qua ontwikkelingen volgen wij de uitkomsten van de overleggen met het platform Waterschap Eem en Vallei (WVE). Ook werken we samen met het WVE bij de uitvoering het baggerplan.

Onderhoudsbudgetten 2016-2019

Uitgaven	2016	2017	2018	2019
Water	€ 35.000	€ 30.000	€ 102.500	€ 30.000

3.7 Groen

Kengetallen

Het groot onderhoud van het groen wordt deels uitgevoerd op basis van meldingen uit de praktijk en in overleg met de toezichthouders op het woonomgevingsonderhoud. Waar nodig wordt de beplanting gerenoveerd of omgevormd. Naast de meldingen uit de praktijk vormen het groenbeleidsplan en het bomenplan de leidraad voor het uitvoeren van het groot onderhoud groen.

Leusden onderscheidt de volgende beheergroepen groen:

Beheergroep	Oppervlakte in m2
• Vaste planten	2067
• Sierheesters	81878
• Illegaal groen	7992
• Heesterrozen	3902
• Cultuurrozen	687
• Botanische rozen	1989
• Bodembedekkers	18543
• Bosplantsoen	272061
• Blokhagen grondoppervlak	13612
• Strakke hagen grondoppervlak	13318
• Gazon	322129
• Ruw gras talud	19438
• Ruw gras vlak	323877

Daarnaast onderhouden we de volgende boomtypes en aantallen:

Boomtype	aantal
• Bomen buitengebied	5919
• Bomen in beplanting	6653
• Bomen in gras	5686
• Bomen in verharding	524
• Knotbomen	980
• Leibomen	64
• Overige vormbomen	177

Kwaliteitsniveau/ambities

Vanaf 2015 wordt er gewerkt met een nieuw woonomgevingsbestek waarin bewonersparticipatie in het groenonderhoud een belangrijk streven is. Consequentie van dit nieuwe woonomgevingsbestek is dat een gedeelte van het budget groot onderhoud groen naar het woonomgevingsbestek gaat. De aannemer van het woonomgevingsbestek krijgt een budget om in overleg met, of op verzoek van bewoners, zelf beplanting te renoveren of om te vormen. De aannemer legt deze plannen ter goedkeuring voor aan de gemeente Leusden. In november 2016 heeft de raad besloten om extra geld beschikbaar te stellen voor het dagelijks onderhoud van de buitenruimte. Dit was een gevolg van de klachten over het gehanteerde beeld kwaliteitsniveau dat op C lag. De raad heeft € 200.000 structureel beschikbaar gesteld om het niveau richting B te brengen, om het totaal op B niveau te brengen was € 300.000 benodigd. Eenmalig is een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld om een aantal plantvakken te herstellen die door het lage onderhoudsniveau C niet meer te redden waren.

Ontwikkelingen

Voor 2017 staat het opstellen van een beheerplan groen op de rol. Dit wordt de nieuwe basis voor het bepalen van het budget voor het in stand houden van het groen. Indien dit financiële consequenties heeft op het meerjarig onderhoudsperspectief komen we hier op terug in een separaat voorstel.

Onderhoudsbudgetten 2016-2019

Uitgaven		2016	2017	2018	2019
Groen		€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000

3.8 Speelvoorzieningen

Kengetallen

In de gemeente Leusden zijn nu 222 speelplaatsen aanwezig. Daarvan zijn 198 locaties in beheer van de gemeente. De andere locaties worden beheerd door derden zoals scholen. Op deze 198 locaties staan 668 speelobjecten (klimrekken, glijbanen, combinatietoestellen, wipkippen etc.). Van deze 668 objecten zijn 75 verelement (wipkip).

Kwaliteitsniveau/ambities

De afgelopen jaren is er ervaring opgedaan met het inrichten van speelplekken met de "samenleving voorop". Dit levert mooie resultaten op maar geen besparing die gehaald moet worden op basis van de taakstelling. Het huidige speelruimteplan gaat uit van een besparing door middel van het terugdringen van het aantal speeltoestellen. Tot nu toe was er geen uitvoeringsprogramma om aan de taakstelling te voldoen. Er is nu sprake van een toename van speeltoestellen als gevolg van ruimte geven aan de samenleving voorop.

Wel wordt er nu gewerkt met de financiële middelen vanuit de taakstelling. Om toch tot de benodigde besparing te komen en recht te blijven doen aan de samenleving voorop is er een uitvoeringsplan opgezet waarmee we in de 2017 daadwerkelijk een aanvang nemen.

Leidraad blijft het budget dat beschikbaar is voor groot onderhoud speelvoorzieningen naast het waarborgen van de veiligheid.

Ontwikkelingen

De bij Nieuw Beleid 2017 door de raad beschikbare geldelijke impuls (€ 25.000 p/j) ten behoeve van het verbeteren van het kwaliteitsniveau van speelvoorzieningen zal betrokken worden bij de nadere uitwerking van de plannen.

Onderhoudsbudgetten 2016-2019

Uitgaven		2016	2017	2018	2019
Speelvoorzieningen		€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000

3.9 Buitensportaccommodaties

Kengetallen

In 2015 is gestart met het actualiseren van de meerjarenplanning buitensportaccommodaties op basis van een nieuw ontwikkeld rekenmodel. Het actualiseren van de meerjarenplanning is eind 2015 afgerond. Op basis van dit nieuwe model worden de nieuwste kengetallen vanuit de markt gebruikt. Samen met de ervaringen uit de praktijk is een model opgesteld waarin de financiële kosten voor het groot onderhoud van de buitensportaccommodaties zo precies mogelijk inzichtelijk worden gemaakt. In het onderhoud is gerekend met het vervangen van sportvelden (natuurgras, gravel en kunstgras) de veldinrichting zoals doelen, ballenvangers en leunhekwerken. Daarnaast is meegenomen in het onderhoud de vervanging van de overige inrichting zoals beregenings-systemen en terreinafrastering.

Leusden kent per sportpark de volgende onderdelen:

Burgemeester Buining sportpark

• Voetbal	kunstgras	3 velden
• Voetbal	natuurgras	4 velden
• Voetbal	natuurgras/zand	1 veld
• Handbal	asfalt	2 velden
• Korfbal	kunstgras	3 velden
• Honk/softbal	natuurgras/gravel	2 velden

Schammer sportpark

• Hockey	waterveld	1 veld
• Hockey	semi waterveld	2 velden
• Hockey	zand ingestrooid	1 veld

Kerstens sportpark

• Voetbal	natuurgras	3 velden
• Voetbal	kunstgras	1 veld

Kwaliteitsniveau/ambities

De kwaliteit van zowel de natuurgras velden als die van de kunstgras en overige velden wordt onderhouden op A niveau. Behalve de velden van de Red Caps die velden worden onderhouden op B kwaliteit, dit is voldoende kwaliteit om met name de honkbalsport te bedrijven. De overige voorzieningen zoals hekwerken e.d. worden onderhouden op het kwaliteitsniveau basis

Ontwikkelingen

Op dit moment speelt de landelijke discussie over het gebruik van rubberkorrels die worden ingestrooid op de kunstgrasvelden. De korrels worden vervaardigd uit oude autobanden die kankerverwekkende stoffen in te hoge concentraties kunnen bevatten. Er worden nu landelijke onderzoeken verricht om te bepalen hoe we hier mee moeten omgaan. Deze ontwikkeling wachten we af en kunnen er toe leiden tot ofwel vervangen van de velden, andere korrels gaan gebruiken of geen actie.

Onderhoudsbudgetten 2016-2019

Uitgaven	2016	2017	2018	2019
Buitensportaccommodaties	€ 170.648	€ 50.266	€ 255.617	€ 11.050

Om ruimte te creëren voor de bouw van de nieuwe sporthal op het Burgemeester Buining sportpark zijn de korfbalvelden in 2016 verkleind en verlegd. Daarnaast is er bij de hockeyclub een nieuw veld aangelegd.

De fluctuaties in de uitgaven per jaar hebben m.n. te maken met jaar van aanleg en de daaruit voortkomende vervanging. In 2018 wordt het waterveld van de hockey vervangen.

HOOFDSTUK 4: FINANCIËN

De voorgaande actualisatie van de onderhoudsvoorzieningen vond plaats in het jaar 2012. Uitgangspunt bij het bepalen van de voeding van de onderhoudsvoorzieningen was dat de onderhoudsvoorzieningen voldoende op peil dienden te zijn om te voorzien in een groot onderhoudsperiode van 16 jaar. Op basis van dit uitgangspunt is in 2012 de jaarlijks benodigde voeding van de onderhoudsvoorzieningen bepaald.

In het kader van de Kerntakendiscussie 2013 is besloten tot verkorting van de doorrekenperiode van de onderhoudsvoorzieningen (de zgn. bezuinigingsmaatregel "generaties verbonden"). Door de doorrekenperiode van de onderhoudsvoorzieningen te verkorten bleek het mogelijk om de benodigde voeding van de onderhoudsvoorzieningen te reduceren met € 425.000 per jaar. Dit bedrag is als technische bezuinigingsmaatregel verwerkt in de gemeentelijke begroting 2014. Gegeven deze korting op de voeding bleek dat het mogelijk was om het voorziene groot onderhoud tot en met het jaar 2023 te kunnen uitvoeren. Daarmee wordt de "huidige generatie" niet belast met onderhoud dat verder dan 12 jaar in de toekomst wordt uitgevoerd.

Een korting op de voeding van onderhoudsvoorzieningen vraagt normaliter om een bijstorting van voeding. Dit leidt op dat moment ook tot extra begrotingsbeslag.

In de nu voorliggende actualisatie worden de onderhoudsuitgaven doorgerekend voor een periode van 12 jaar (2016-2027). De doorrekening is gebaseerd op normen en ervaringscijfers, dat wil zeggen exclusief zich mogelijk voordoende aanbestedingsresultaten. De huidige doorrekening laat een positief beeld zien. Gegeven de stand van de onderhoudsvoorzieningen per 1 januari 2016 en de reeds in de begroting opgenomen voeding van de diverse voorzieningen kan ook de komende 12 jaar nagenoeg al het voorziene groot onderhoud uitgevoerd worden. De beginstand van de onderhoudsvoorzieningen, de doorgevoerde neerwaartse bijstelling van benodigd areaalbudget, de verlaging van het meerjarig gehanteerde prijsindexpercentage van 2% naar 1% maken het dat de in de begroting 2017-2020 opgenomen voeding naar verwachting niet bijgesteld hoeft te worden. Dit behoudens enkele administratieve correcties.

Naar huidige inzichten zal er met ingang van het jaar 2023 extra gevoed moeten worden om groot onderhoud vanaf dat jaar op het gewenste kwaliteitsniveau te kunnen uitvoeren. Naar huidige inzichten is het noodzakelijk om vanaf dat begrotingsjaar de doorgevoerde korting op de onderhoudsvoorziening (trapsgewijs) terug te draaien.

Hierbij dient te worden vermeld dat in de opgenomen reeks voor "onderhoud kunstwerken" nog geen rekening is gehouden met een aanvullend benodigde investering teneinde de houten bruggen die aan vervanging toe zijn te verduurzamen (toepassing betonnen constructie). Nadere uitwerking van kosten en terugverdienmogelijkheden dient nog uit te wijzen welk budget benodigd is teneinde invulling te kunnen geven aan de wens tot verduurzaming van het areaal.

Daarnaast wordt in 2017 het nieuwe groen beheerplan opgesteld. Dit wordt gebruikt om te bepalen in hoeverre de nu beschikbare budgetten voor meer grootschalige renovatie van groenpercelen toereikend zijn. Indien dit niet het geval is zal hier een separaat voorstel voor worden gedaan.

Ook is gebleken dat de onderhoudsplanning van het zwembad de Octopus onder de druk staat. De in de financiële doorrekening opgenomen onderhoudsuitgaven aan de Octopus zijn ontleend aan de MJOP planning van Drijver en Partners welke ten grondslag ligt aan het bij de raad aangevraagde renovatiekrediet.

Tot slot wordt opgemerkt dat met het verschuiven van de doorrekenperiode van het groot onderhoud er zich meer onderhoud intensieve jaren kunnen openbaren aan het einde van de gehanteerde planperiode. Dit maakt het dat toekomstige actualisaties kunnen vragen om een hoger begrotingsbeslag dan nu het geval is. Zoals vermeld vraagt de huidige doorrekening over 12 jaar nog slechts om een beperkte aanvullende storting aan het einde van de planperiode.

Het college wordt voorgesteld:

- in te stemmen met de onderhoudsreeksen uit de nu voorliggende onderhoudsactualisatie;
- de hoogte van de voeding van de onderhoudsvoorzieningen zoals opgenomen in de gemeentelijke begroting 2017-2020 ongewijzigd te laten behoudens enkele administratieve correcties;
- daarmee de korting op de jaarlijkse voeding van de voorzieningen ter hoogte van € 425.000 vooralsnog te handhaven in de gemeentelijke begroting;
- bij de eerstvolgende actualisatie van het groot onderhoud te besluiten in welke mate de financiële korting op de onderhoudsvoorzieningen gehandhaafd kan blijven worden in de dan voorliggende meerjarenbegroting.

Financieel overzicht onderhoudsvoorziening 2016-2027

Financieel overzicht Voorzieningen Grootonderhoud 2016 - 2031												
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Uitgaven												
Weggen	€ 1.878.500	€ 2.575.000	€ 3.325.000	€ 1.890.000	€ 1.605.000	€ 1.800.000	€ 2.405.000	€ 1.340.000	€ 1.865.000	€ 1.900.000	€ 1.375.000	€ 1.900.000
Eke meubelen Kunstwerken	€ 104.785	€ 423.697	€ 214.757	€ 127.994	€ 368.849	€ 109.398	€ 127.216	€ 151.864	€ 377.433	€ 230.518	€ 481.713	€ 142.639
Eke meubelen VRO's	€ 144.072	€ 90.600	€ 124.020	€ 90.600	€ 431.485	€ 431.485	€ 431.485	€ 431.485	€ 431.485	€ 90.600	€ 752.317	€ 284.458
Gebouwen	€ 378.000	€ 908.957	€ 360.240	€ 258.570	€ 863.928	€ 354.374	€ 362.085	€ 339.238	€ 476.078	€ 723.903	€ 461.264	€ 300.255
Zaaiarbeid de Octopus	€ 204.690	€ 2.956.862	€ 79.498	€ 498.441	€ 407.339	€ 107.727	€ 162.037	€ 336.414	€ 423.901	€ 233.559	€ 238.574	€ 212.794
Water	€ 35.000	€ 30.000	€ 102.500	€ 30.000	€ 75.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 160.000	€ 30.000	€ 80.000	€ 55.000
Genen	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Speelvoorzieningen	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Builen opvoercommoditeits	€ 170.648	€ 50.265	€ 255.617	€ 11.050	€ 365.658	€ 340.650	€ 203.596	€ 560.966	€ 41.815	€ 10.868	€ 15.801	€ 9.530
subtotaal A	€ 3.095.634	€ 6.756.412	€ 3.643.631	€ 3.076.655	€ 3.956.384	€ 3.199.703	€ 3.707.582	€ 3.263.967	€ 3.648.246	€ 3.404.447	€ 4.084.659	€ 3.084.704
BTW gebouwen (in begroepen in raming)												
VAT (13%)	€ 375.831	€ 553.738	€ 463.077	€ 335.168	€ 461.376	€ 401.957	€ 460.921	€ 459.349	€ 419.165	€ 411.435	€ 499.992	€ 373.348
VAT gefundeerd	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800
subtotaal B	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800	€ 419.800
Totaal (A + B)	€ 3.515.434	€ 7.176.212	€ 4.063.431	€ 3.496.455	€ 4.376.184	€ 3.619.503	€ 4.127.382	€ 3.683.767	€ 4.068.046	€ 3.824.247	€ 4.504.459	€ 3.504.504
Arrealsubjectmogelijke verminderingen in onderhoudsvoorzieningen												
1,0%	€ 52.000	€ 56.340	€ 88.200	€ 124.560	€ 162.360	€ 169.740	€ 187.740	€ 203.940	€ 203.940	€ 203.940	€ 203.940	€ 203.940
1%	€ -	€ 25.750	€ 46.738	€ 56.000	€ 65.160	€ 65.800	€ 147.058	€ 192.720	€ 154.528	€ 176.002	€ 196.166	€ 210.770
1%	€ -	€ 4.237	€ 4.317	€ 3.878	€ 14.077	€ 5.580	€ 7.826	€ 10.055	€ 31.273	€ 21.506	€ 50.308	€ 16.400
1%	€ -	€ 0,00	€ 2.403	€ 2.745	€ 9.670	€ 10.077	€ 14.020	€ 31.255	€ 10.276	€ 8.488	€ 78.700	€ 32.000
1%	€ -	€ 0,00	€ 7.241	€ 7.835	€ 35.070	€ 18.077	€ 22.276	€ 24.471	€ 30.448	€ 67.725	€ 48.258	€ 34.730
1%	€ -	€ 500	€ 2.060	€ 0,00	€ 3.045	€ 1.500	€ 1.846	€ 2.164	€ 19.257	€ 2.877	€ 8.370	€ 0,00
1%	€ -	€ 1.100	€ 2.211	€ 3.339	€ 4.466	€ 5.611	€ 6.767	€ 7.935	€ 9.114	€ 10.305	€ 11.508	€ 12.724
1%	€ -	€ 700	€ 1.407	€ 2.121	€ 2.842	€ 3.571	€ 4.306	€ 5.040	€ 5.800	€ 6.538	€ 7.324	€ 8.007
1%	€ -	€ 24.000	€ 1.508	€ 15.108	€ 16.540	€ 0,00	€ 0,00	€ 24.287	€ 35.129	€ 22.088	€ 24.000	€ 24.613
1%	€ -	€ 503	€ 5.159	€ 5.335	€ 14.948	€ 17.377	€ 12.555	€ 40.458	€ 3.405	€ 1.078	€ 1.053	€ 1.705
Bijzondere inflatie-totaal	€ -	€ 67.564	€ 73.137	€ 93.226	€ 169.545	€ 163.217	€ 228.051	€ 273.154	€ 302.262	€ 318.572	€ 427.347	€ 356.803
Prifindexatie t.o.v. basisjaar 2016	0%	1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%	12%
subtotaal C (reëel-inflatie)	€ 52.000	€ 125.904	€ 161.397	€ 217.786	€ 323.805	€ 332.957	€ 415.831	€ 483.094	€ 586.222	€ 523.512	€ 631.287	€ 568.743
Totaal (A + B + C)	€ 3.567.514	€ 7.302.116	€ 4.225.828	€ 3.714.240	€ 4.699.989	€ 3.952.460	€ 4.543.213	€ 4.172.761	€ 4.574.268	€ 4.342.759	€ 5.135.756	€ 4.065.246
Datatie conform de grafiek 1,6, in bij 2017-2020	€ 2.815.555	€ 2.971.047	€ 3.129.913	€ 3.295.994	€ 3.465.460	€ 3.595.067	€ 3.739.624	€ 3.882.382	€ 4.002.783	€ 4.123.187	€ 4.243.590	€ 4.364.030
Koefactoren op de datatie verbanden (in l.v. 2014)	€ -425.000	€ -425.000	€ -425.000	€ -425.000	€ -425.000	€ -425.000	€ -425.000	€ -425.000	€ -425.000	€ -425.000	€ -425.000	€ -425.000
Arrealsubjectmogelijke datatie												
Datatie aan voorzieningen	€ 2.390.555	€ 2.546.047	€ 2.704.913	€ 2.870.994	€ 3.040.460	€ 3.170.067	€ 3.314.624	€ 3.457.382	€ 3.592.783	€ 3.728.187	€ 3.863.590	€ 3.993.030
Verloop voorzieningen IBOOR	€ 17.687.751	€ 15.396.391	€ 9.996.886	€ 8.538.740	€ 7.780.382	€ 6.179.762	€ 5.438.967	€ 4.244.567	€ 2.951.433	€ 1.979.263	€ 1.364.284	€ 85.561
toevoeging 1% reële	€ -1.000.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
onttrekt bij herontwikkeling op de huishoudelijke	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Verplaatsen Transakation Gio ene 2000	€ -244.678	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Inrichtingskosten B lanceer camp	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
reële Octopus in 2017	€ -15.000	€ -779.200	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
uitname versnijdijng in de Octopus	€ -6.200	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000
uitname versnijdijng afhaalk en opname in late	€ 2.900.555	€ 2.900.047	€ 2.704.913	€ 2.870.994	€ 3.040.460	€ 3.170.067	€ 3.314.624	€ 3.457.382	€ 3.592.783	€ 3.728.187	€ 3.863.590	€ 3.993.030
toevoeging 1,1 v. ex planitatie	€ -3.567.514	€ -7.302.116	€ -4.225.828	€ -3.714.240	€ -4.699.989	€ -3.952.460	€ -4.543.213	€ -4.172.761	€ -4.574.268	€ -4.342.759	€ -5.135.756	€ -4.065.246
onttrekt bij datatie	€ 15.396.391	€ 9.996.886	€ 8.538.740	€ 7.780.382	€ 6.179.762	€ 5.438.967	€ 4.244.567	€ 2.951.433	€ 1.979.263	€ 1.364.284	€ 85.561	€ 0
Saldo einde dienstjaar												

